

Kunskapshandbok

Hygientoalett Maj

 mdv

Innehållsförteckning

Förord	2
Hygientoalett Maj	3
Myter och farhågor	5
Vad säger forskningen?	6
Fem användare av Maj	7
Humana perspektivet	8
Personcentrerade perspektivet	9
Verksamhetsperspektivet	10
Samhällsekonomiska perspektivet	11
Men hygienen då?	12
Referenskunder	13
Kontakt	14

Förord

MDV står för Maj Diana Veronica och är en hyllning till en av grundarnas mamma som 2018 gick bort efter en tids sjukdom. I slutet av hennes sjukdomsperiod förlorade hon helt förmågan att sköta sin intimhygien, vilket innebar en stor förlust av integritet och källa till obehag. Efter hennes bortgång tändes en stark drivkraft att hjälpa människor i liknande situationer och samtidigt förbättra vårdpersonalens arbetsförutsättningar i badrummet.

“Hygientoalett Maj” är så mycket mer än bara en toalett. Den värnar om den enskildes integritet och livskvalitet, samtidigt som den underlättar i personalens arbete. På så vis skapas bättre förutsättningar att kunna bedriva en kvalitativ och personcentrerad vård och omsorg, där mötet med människan står i fokus.

Medverkande experter

Helle Wijk

Anders Ekholm

Susanne Rolfner Suvanto

Monica Berglund

Erland Bridell

Hygientoalett Maj

➤ **Ökad självständighet och integritet vid toalettbesöket**

En självrengörande spolarm och inbyggd fläkt tvättar och torkar automatiskt användaren. Tvätt- och torkprogrammet kan anpassas efter användarens individuella behov och önskemål.

➤ **Enkel att använda**

En förenklad kontroll med endast två knappar startar ett förinställt tvätt- och torkprogram. Knapparna är i olika former och färger för att underlätta inlärningen för människor med kognitiv svikt.

➤ **Bättre hand- och intimhygien**

Att tvätta sig med vatten istället för att torka sig med toalettpapper är ett mer effektivt och skonsamt sätt att upprätthålla en god hand- och intimhygien.

➤ **Underlättar att sätta sig och resa sig**

Användaren och personalen kan anpassa toalettens höjd efter hens fysik och dagsform och det gör det enklare att förflytta sig till och från toaletten. Den elektriska höj- och sänkfunktionen reducerar också behovet av tunga lyft och gör att personalen kan använda mer ergonomiska arbetsställningar.

➤ **Nattbelysning och uppvärmd sits**

Maj är utrustad med nattbelysning som gör det enklare att hitta till toaletten i mörker. Den uppvärmda toalettsitsen gör toalettbesöket behagligare för användaren.

➤ **Går att använda som en vanlig toalett**

Om tvätt- och torkfunktionen inte passar användaren kan toaletten användas precis som en vanlig toalett.

Specifikationer

Maxvikt toalett:	400 kg
Maxvikt lyft:	200 kg
Maxvikt handtag:	120 kg/handtag
Justerbar höjd:	20 cm

Myter och farhågor

En person med mer omfattande vårdbehov kan inte dra nytta av en hygientoalett

De allra flesta av oss vill sköta vår intimhygien självständigt. Ett behov som sällan ändras över tid även om vårdbehoven ökar. Maj gör det möjligt att upprätthålla sin integritet och självständighet längre, även om det ibland kan krävas att personalen agerar ställföreträdande händer och trycker på knapparna åt oss.

Den är obehaglig att använda

Känslan av att behöva hjälp med sin intimhygien är obehaglig för de flesta, inte minst om det innebär att bli torkad av en annan människas hand. Maj erbjuder ett alternativ till den mänskliga handen. Alla kommer inte att föredra tvätt- och torkfunktionen, men många upplever fördelarna och vänjer sig snabbt. Personalen har ett stort ansvar att introducera och förklara funktionerna på rätt sätt.

Man blir inte ren eftersom vattenstrålar kan vara osanitära

Vatten är ofta ett effektivare sätt att upprätthålla en god intimhygien i jämförelse med rengöring med toalettpapper. Genom att inte använda händerna för att torka med händerna förbättras även handhygien och därmed minskar smittorisken.

Den här toaletten kommer inte att fungera för personer med kognitiva svårigheter

Forskning visar att människor med kognitiv svikt har förmåga att lära sig nya saker. Produktens förenklade fjärrkontroll är framtagen för att underlätta inläringen för människor med kognitiv svikt. Därför finns bara två knappar som ser olika ut. I de fall där tvätt- och torkfunktionen inte önskas kan toaletten användas precis som en vanlig toalett.

Tekniken är här för att ersätta den mänskliga handen

Maj är till för att användas som ett hjälpmedel för både användaren och personalen. Genom att använda sig av en hygientoalett kan människor med funktionsnedsättning eller kognitiva svårigheter genomföra toalettbesöket på ett enklare sätt. Toaletten bidrar både till ökad livskvalitet och bevarande av integritet för individen. Produkten frigör personalens händer så att de kan användas på rätt ställe, vid rätt tillfälle.

Vad säger forskningen?

Bidrar till en ökad hygien

Enligt en japansk studie från 2018 som jämförde toalettpappersanvändning med en hygienoalett var antalet bakterier som kontaminerade deltagarnas händer betydligt lägre när vatten användes. Bidéfunktionen i hygienoaletter rengör effektivt anus och underlivet med vattenstrålar. Detta kan vara särskilt fördelaktigt för människor som har svårigheter att rengöra sig själva med toalettpapper, vilket kan leda till hygienbekymmer och en ökad smittorisk.

Kan förebygga och förhindra uppkomst av urinvägsinfektion

Enligt en dansk studie uppgav 86% av deltagarna att deras urinvägsinfektioner minskade, eller helt försvann, efter att de började använda en hygienoalett.

Bidrar till en ökad livskvalitet

En ökad känsla av självständighet och värdighet kan bidra till en förbättrad livskvalitet för äldre personer som bor på vård- och omsorgsboende eller får vård i hemmet. Enligt samma danska studie upplevde 52% av deltagarna att deras livskvalitet förbättrades genom användandet av en hygienoalett.

Bidrar till minskad uppkomst av hudproblem

I studien uppgav 82% av deltagarna också att deras hudproblem i underlivet minskade, eller helt försvann, efter att de började använda en hygienoalett.

Positiv effekt på verksamheten

I samma studie uppgav 95% av personalen att hygienoaletten levde upp till deras förväntningar. Studien visade också att personalen sparade 13,6% i tid på toalettbesöken efter införandet av hygienoaletter.

Källor:

- Japanese Journal of Infection Diseases. Authors: Ube Frontier University. Published: July 31, 2018
- Kommunernes Landsforening: Slutevaluering af toiletter med skylle- og tørrefunktion i forbindelse med Spareforslag 15. Ansvarig leder Center for Frihedsteknologi, Inger Kirk Jordansen

Fem användare av Maj

Henrik

Henrik är en person som klarar sig ganska väl på egen hand, men som ibland kan ha mindre fysiska utmaningar. Med hjälp av Maj:s upprensings-, tvätt- och torkfunktion kan han klara toalettbesöken utan hjälp.

Anna-Karin

Anna-Karin har en lättare fysisk funktionsnedsättning. Hon behöver personalens hjälp vid förflyttning till och från toaletten. Maj är till stor hjälp för Anna-Karin eftersom hon nu kan utföra toalettbesöket med större självständighet. Det har bidragit till att minska det mest integritetskänsliga momentet för henne.

Reza

Reza har lättare kognitiva svårigheter. Han har behov av både tillsyn, stöd och hjälp för att klara sina vardagssysslor. Med personalens hjälp har Reza lärt sig sig att använda Maj:s funktioner. Hans självständighet har ökat och det har bidragit till att hans tidigare oro över att någon annan ska sköta hans intimhygien har minskat.

Asayee

Asayee har stora kognitiva svårigheter och fysisk funktionsnedsättning. Personalen hjälper henne att använda Maj genom att visa toalettens funktioner. När hon inte själv klarar av att hantera funktionerna, gör personalen det åt henne. Asayee upplever en ökad integritet och självständighet.

Ulf

Ulf är helt beroende av stöd och upprätthållande av sin autonomi av personalen. I ett läge då han inte längre kan styra eller upprätthålla sin integritet har personalen till uppgift att aktivt bidra till att den upprätthålls. Det kan vara lika skrämmande om en annan människa fysiskt torkar och tvättar, som om Maj gör det. Därför krävs samma bemötande och kommunikation med Ulf oavsett genomförande av tvättning och torkning. Maj underlättar tvätt- och torkmomentet för personalen, så att mer fokus kan läggas på att få Ulf att känna sig trygg.

Humana perspektivet

Susanne Rolfner Suvanto

- Verksamhetsansvarig/delägare Omvårdnadsinstitutet
- Statlig utredare SOU 2017:21 Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer
- Senior utredare Socialstyrelsen
- Politiskt sakkunnig, Socialdepartementet

Kan Maj bidra till vårdutveckling?

Något som legat mig väldigt varmt om hjärtat under många år, är vad som händer i det nära mötet mellan den enskilda personen och vård- och omsorgspersonalen. Vi har kunnat konstatera att det nära mötet, det sker i badrummet, när personen i fråga har förlorat sin integritet och autonomi och där personalen måste upprätthålla den i en mycket svår situation. Mötet mellan två människor i en utsatt situation är avgörande för kvaliteten inom vården. Här kan Maj kan vara ett stöd när individen behöver det, även om alla dess funktioner inte alltid kan användas. Kanske kan personalen ägna mer tid åt att utveckla kommunikationen med den enskilde då fysiska arbetsmoment blir enklare?

Hur bidrar Maj till upprätthållande av autonomi, integritet och livskvalitet?

Badrummet är den plats där integritet och autonomi kan gå förlorade och där personalen spelar en viktig roll. Fundera själv på när du skulle du känna dig som mest utsatt och generad? Troligtvis är det vid toalettbesöket. Fler människor än vi tror har även upplevelser med sig av övergrepp, våld och hot som kan återskapas i en situation där den egna kroppen blottas. När man fortfarande har många av sina funktioner kvar kan Maj vara en stor hjälp till att klara toalettbesöket på egen hand. Kanske kan Maj vara ett stöd för oss som arbetar inom vård- och omsorg att bespara oss våra ryggar?

Kan Maj bidra till ökad jämlikhet i ett digitaliserat samhälle?

Det är oerhört viktigt för ett jämlikt och jämställt land att vi ser till att ingen, oavsett ålder, ställs utanför alla de fantastiska saker som vi utvecklar, inte minst på den digitala sidan. Tekniska lösningar, som hygientoaletter, bör vara tillgängliga för personer i alla åldrar för att främja jämlikhet.

“Att en enda människas värdighet upprätthålls är ett tillräckligt argument för mig. För vissa kommer Maj vara en helt vanlig toalett, men för andra är den mycket mer än bara en toalett.”

- Susanne Rolfner Suvanto

Personcentrerade perspektivet

Helle Wijk

- Leg. sjuksköterska
- Professor vid Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet samt gästprofessor vid Chalmers tekniska högskola.
- Forskar inom områdena vårdmiljöns betydelse samt vård och omsorg av äldre

Hur kan ett demensvänligt samhälle inkludera Maj?

En grundläggande aspekt av att bemöta personer med en demenssjukdom är att se personen med sjukdomen. Det är viktigt att personens självkänsla och rättigheter värnas om oavsett förändrade funktioner. Att prioritera personens självständighet när det kommer till toalettbesök är en del av att prioritera integritet och värdighet. Att Majs funktioner är enkla att använda skapar förutsättningar för att många människor ska kunna dra nytta av fördelarna med produkten.

Kan en person med en demenssjukdom använda sig av Maj?

Forskning har visat att personer med någon demenssjukdom har förmågan att lära sig nya saker, om man får tid och möjlighet till repetition. En person med en demenssjukdom kan ha svårt att själv hantera ett traditionellt toalettbesök. Där kan teknologi spela en viktig roll när den bevarar personens självkänsla och rättigheter.

Kan Maj bidra till en personcentrerad vård?

Forskning inom välfärdsteknik har visat att det är möjligt att anpassa toalettupplevelsen efter personens förmåga och funktion. På så sätt kan personens behov mötas och bidra till välbefinnande.

”Demens är ett papraplybegrepp som omfattar flera olika diagnoser och symtom, Det är därför viktigt med toaletter som kan anpassas för att möta den varierande kognitiva förmågan för att respektera personens önskemål och integritet.”

- Helle Wijk

Verksamhetsperspektivet

Monica Berglund

- Grundare av Banga Akademi
- Tidigare VD för Tre Stiftelser
- Chef och ledare i drygt 30 år på olika nivåer inom sjukvård och äldreomsorg

Hur kan Maj hjälpa till med att stärka ett hälsofrämjande arbetssätt?

Alla människor vill kunna klara sig själva så länge som möjligt, i synnerhet sin personliga hygien. Det första och främsta skälet till att använda dessa hygientoaletter som går att anpassa efter individens behov (höjd, tvätt, tork och spolning), är att de skapar god kvalitet för människan. Det handlar om att ge verktyg som inte bara upprätthåller, utan också förstärker autonomin.

Kan Maj bidra till minskad arbetsbelastning för vård- och omsorgspersonal?

Genom att öka möjligheten till självständiga toalettbesök kan tid frigöras och belastningen på personalen minskar. Investeringen i hygientoaletter är liten i förhållande till personalkostnaderna och den enskildes livskvalitet. Maj är ett hjälpmedel i det dagliga arbetet och i det dagliga livet.

Kan Maj vara ett hjälpmedel som bidrar till att attrahera framtida personal till äldreomsorgen?

Många människor är rädda eller skrämda av att tänka på att hjälpa en annan människa med intimhygien. Det är ett tidskrävande arbetsmoment och genom att ge individen möjlighet att klara sig själv så länge som möjligt, frigörs tid som kan användas till meningsfulla aktiviteter. Genom att implementera modern teknik, som t.ex. hygientoaletter, kan omsorgen attrahera framtida personal, samtidigt som det understryker vikten av personcentrerad vård och omsorg.

“Förändring är nödvändig, och ibland till och med oundgänglig, särskilt när det handlar om att förbättra livskvaliteten för våra medborgare.”

- Monica Berglund

Samhällsekonomska perspektivet

Anders Ekholm

- Senior rådgivare för Institutet för framtidsstudier
- Analytiker med expertis inom forskningsbaserad framtidsanalys, demografi, teknologi, digitalisering och hållbar utveckling
- Tidigare analyschef på Socialdepartementet

Vad är dagens problem inom omsorgen?

En av de största välfärdsutmaningarna nu och i framtiden är bristen på kvalificerad personal, särskilt med tanke på vår åldrande befolkning. Detta problem är absolut, det kommer inte finnas tillräckligt med folk att anställa. Vi måste vänja oss vid denna insikt och börja fundera på hur vi kan få ut mer av den personal vi har, utan att slita ut dem. Allt mindre tid ägnas åt det mänskliga mötet med den enskilde. Inom hemsjukvården ägnar personalen endast 18% av sin arbetstid till att möta sina omsorgstagare och på ett vård- och omsorgsboende är den siffran 55%.

Vad är lösningen för välfärdsutmaningarna?

Vi behöver, genom nya arbetsmetoder och förebyggande hälsoinsatser, minska behoven och den tid som går åt att tillgodose dessa behov. Svaret på denna utveckling stavas *Teknik*. Inom det förebyggande arbetet måste vi börja använda precisionsprevention, d.v.s rätt åtgärder till de som verkligen behöver det. I verksamheterna måste vi ha mycket mer välfärdsteknik, som kan underlätta och automatisera vissa delar i arbetet.

Vill vi verkligen ha robotar som tar hand om våra äldre?

Inom välfärdsforskningen är det tydligt att något vi rankar högst för att få ett bra liv, är autonomi. Människan är förvisso ett socialt djur, men i sociala relationer är det viktigt att vi möts på samma nivå. På toaletten eller i duschen, vill många av oss dock vara själva. Hjälpmedel, som hygienoaletter, ökar den möjligheten. Forskning visar att äldre personer gärna använder ny teknik – bara den är lättanvänd. Det är ofta verksamheten som är den största motståndaren med fantiserade argument som att den enskilde "inte klarar av detta" eller att "hygien inte kan garanteras". Egentligen är det största problemet i välfärden bristen på teknik.

"Alla propåer om "fler händer i vården" borde snarare omformuleras till "Vad händer i vården?"."

- Anders Ekholm

Men hygienen då?

I användandet av Maj behöver all personal ha goda kunskaper om hur man tillämpar basala hygienrutiner, precis som vid hjälp med toalettbesök på andra toaletter. *Läs mer om basala hygienrutiner och förebyggande smittspridning i [Vårdhandboken](#).*

Minskad risk för urinvägsinfektioner och hudskador i underlivet

Hygientoaletten Maj bygger på aktuell kunskap om vårdhygien och på principen att kombinera integritet med funktion, estetik och hygien. Att personalen arbetar i den enskildes hem ställer krav på både praktiska och estetiska överväganden i utformningen av badrummet. Hygientoaletter är ingen ny företeelse då de används brett i stora delar av världen. Där har de flesta studier på användandet också genomförts, inklusive studier av hygien. I Danmark har forskning visat att hygientoaletter minskar risken för både urinvägsinfektioner och hudskador i underlivet.

Hygienaspekter för Maj

- I vissa situationer finns behov av mer personanpassade lösningar än enbart papper/tvättlapp för att bli ren. Det kan bero på kraftig övervikt, hudveck, diarré eller annat som kräver särskilda lösningar. Dessa behov kan kvarstå även vid användning av Maj.
- Rengöring av toaletten ska i huvudsak ske på samma sätt som för andra toaletter.
- Tvättarmen rengörs automatiskt med vatten varje gång den åker in och ut.
- Tvättarmens munstycke kan enkelt kopplas loss för rengöring och kan bytas ut vid behov. Munstycket bör alltid bytas ut när en ny hyresgäst flyttar in.
- Om tvätt- och torkfunktionen inte används på mer än 24 timmar töms vattentanken automatiskt och toaletten går in i viloläge. När den sedan sätts på igen startar ett självrengöringsprogram som pågår i tre minuter.

“De kritiska vårdhygieniska momenten är kontakten mellan den enskilde och personal som hjälper med toalettbesöket. Personalens direktkontakt med underliv, kroppsvätskor etc. utgör en smittrisk. Tillsammans med basala hygienrutiner kan rätt användning av hygientoaletten underlätta personalens arbete med hygien.”

- Erland Bridell, leg. ssk, tidigare MAS, VD Bridell Kvalitet AB

Referenskunder

Ur KalmarPosten:

Försök med hygientoaletter har fallit väl ut: "Nöjdare och gladare"

På Stensbergs vård- och omsorgsboende har man en tid testat hygientoaletter, vilket har fallit väl ut. Toaletterna tvättar underlivet med vattenstrålar och torkar efteråt med varmluft.

Publicerad 10 maj 2022

"Hygientoalett Maj är toaletternas iPhone."

-Michael Ländin, Ordförande Omsorgsnämnden Kalmar kommun

"MDV har tänkt till hela vägen och, till skillnad från andra lösningar, anpassat produkten efter ändamålet."

-Jessica Bendix, e-Hälsocoach Tre Stiftelser

Tomelilla kommun

Humana

Kalmar kommun

Södertälje kommun

KUNGÄLVS
KOMMUN

MDV Valfärdsteknik AB

Email: info@mdvteknik.se

Telefon: +46 (0)8 650 38 30

www.mdvteknik.se

 mdv